

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ (УКРАЇНСЬКА МОВА)

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія
Форма навчання	денна
Курс	1-2
Семестр	I, II, III

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
кафедри української філології

28.08.2019 № 1

Бахмут 2019

ЗМІСТ

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	3
2. Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни	3
3. Предметні компетентності та результати навчання	4
4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми	5
5. Опис навчальної дисципліни	5
6. Обсяг, методики і технології викладання дисципліни	6
6.1. Анотація програми навчальної дисципліни	6
6.2. Основні модулі навчальної дисципліни	7
6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	8
6.4. Форми та методи навчання	8
7. Політика навчальної дисципліни	8
8. Контрольні заходи результатів навчання	9
8.1. Поточний контроль	9
8.2. Підсумковий контроль	10
9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни	14
10. Рекомендована література	16

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну:

Назва дисципліни	Комунікативні стратегії (українська мова)
Викладач (-і)	Радіонова Тетяна Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент Тітова Ольга Борисівна, кандидат філологічних наук, доцент
Контактні телефони	+38(050) 597-28-89 +38(066) 305-27-91
E-mail	t.radionova@forlan.org.ua o.titova@forlan.org.ua
Локація дисципліни в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2); блог кафедри української філології URL: https://kukrphilology.blogspot.com/p/blog-page_4.html
Формат дисципліни	Очний (offline)
Консультації	Очні консультації: у день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на адресу електронної пошти,

	зазначену в силабусі.
--	-----------------------

2. Мета, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії (українська мова)» – удосконалити лінгвістичну компетенцію здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти; розвивати навички вільного коректного використання майбутніми педагогами мовних засобів у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського й професійного життя з домінантою прагматичної, міжкультурної та професійної компетенції; формувати освічену творчу особистість.

Завдання:

- забезпечити засвоєння теоретичних основ професійно-педагогічної комунікації та комунікативних умінь;
- виробити навички формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні, в оволодінні ефективними шляхами впливу на співрозмовника, суб'єкта комунікації;
- сприяти формуванню в здобувачів загальної та професійно-орієнтованої комунікативної мовленнєвої компетенції для забезпечення ефективного ділового спілкування.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити): опрацювання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань сприяє конкретизації знань, здобутих під час вивчення в межах навчального плану за ОКР «Бакалавр» таких дисциплін, як: «Практикум з української мови», «Основи риторики та культури мови», «Сучасна українська літературна мова (лексика)», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Культура української мови»

Міждисциплінарні зв'язки (кореквізити). Під час підготовки робочої навчальної програми врахований принцип комплексного вивчення супутніх спеціальних та вибірковок дисциплін, а саме: «Філософія сучасної освіти», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Методика навчання української мови у вищій школі», «Наративні практики сучасної української мови», «Теорія мовленнєвої комунікації», «Педагогічний менеджмент», «Організаційна психологія та психологія керування», «Диференційна психологія», «Методика викладання психології», «Соціолінгвістика (українська мова)».

3. Предметні компетентності та результати навчання

Відповідно до освітньої програми спеціальності 014 «Освіта» / Педагогіка вивчення дисципліни «Комунікативні стратегії (українська мова)» передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти

загальних компетентностей: здатність аналізувати та оцінювати сучасні наукові досягнення в галузі мовознавства; здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку; здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішенні наукових і практичних завдань; здатність до адаптації та дії у новій ситуації, до реалізації

ефективних стратегій існування людини в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища;

фахових компетентностей: здатність реалізувати рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах; здатність до реалізації професійних усних презентацій із подальшою дискусією; здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань; здатність оперувати ключовими поняттями дисципліни; здатність розробляти і реалізувати професійні проекти на основі компетентного володіння рідною мовою; здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей та поглядів, мовних явищ у їхньому взаємозв'язку та взаємозалежності.

Зазначені компетентності деталізують такі **програмні результати навчання:** аналіз та об'єктивна оцінка сучасних наукових досягнень в галузі мовознавства; планування й організація власного особистісного та професійного розвитку; самостійний пошук, оброблення, систематизація, контекстуалізація та інтерпретація загальнонаукової інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема в міждисциплінарних галузях; вільна орієнтація в різноманітних інформаційних джерелах; критичне ставлення до отриманої інформації, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі; результативна діяльність у професійній та/або науковій групі; дотримання академічної доброчесності; рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах; здатність до реалізації професійних усних презентацій із подальшою дискусією; ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної лінгвістики; оперування ключовими поняттями дисципліни.

4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми: навчальна дисципліна «Комунікативні стратегії (українська мова)» є обов'язковою для спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

5. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна – 6; 6; 6 заочна – 5; 6; 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта</u> (шифр і назва)		

Модулів – 3	Освітня програма Середня освіта (Українська мова і література). Психологія	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 3		1-й		2-й	
Загальна кількість годин: денна – 180; 180; 180		Семестр			
		1-й	2-й	3-й	
		Лекції			
		24 год.	24 год.	22 год.	
		Практичні, семінарські			
		30 год.	30 год.	20 год.	
		Лабораторні			
		- год.		- год.	
		Самостійна робота			
		126 год.	126 год.	138 год.	
		Індивідуальні завдання:			
		Вид контролю			
		залік	екзамен	екзамен	

6. Обсяг, методики і технології викладання дисципліни:

6.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Заліковий модуль 1 (I семестр)

Змістовий модуль № 1. Теоретико-методологічні основи теорії комунікації

Тема 1. Комунікація як об'єкт дослідження

Тема 2. Моделі комунікацій

Змістовий модуль № 2. Комунікативний процес як складний соціолінгвістичний комплекс

Тема 1. Комунікативний процес: природа, структура, аспекти

Тема 2. Комунікативний акт як одиниця комунікативного процесу.

Тема 3. Прагматичні та гендерні аспекти комунікації.

Змістовий модуль № 3. Провідні комунікативні стратегії сучасної української мови

Тема 1. Комунікація як мовленнєва діяльність.

Тема 2. Мовленнєвий акт і дискурс як одиниці організації мовного коду в комунікації.

Тема 3. Комунікативні стратегії й тактики мовленнєвої поведінки.

Тема 4. Висловлювання як одиниця мовленнєвої поведінки.

Тема 5. Принципи ефективної мовленнєвої комунікації.

Заліковий модуль 2 (II семестр)

Змістовий модуль № 1. Практично орієнтовані комунікативні аспекти сучасної української мови.

Тема 1. Теорія мовленнєвих актів у риторичному аспекті.

Тема 2. Публічний виступ як важливий засіб комунікацій.

Тема 3. Презентація як різновид публічного мовлення.

Змістовий модуль № 2. Ефективна комунікація різних типів дискурсу.

Тема 1. Ефективна мовна комунікація: головні ознаки та чинники.

Тема 2. Соціолінгвістичні аспекти діалогічної взаємодії в дискурсі.

Тема 3. Комунікативні стратегії й тактики різних типів дискурсу

Тема 4. Інституційний дискурс як різновид сучасної професійно зумовленої комунікативної системи.

Змістовий модуль № 3. Метакомунікація як вербальний засіб організації мовленнєвої взаємодії

Тема 1. Сучасні напрями аналізу метакомунікації

Тема 2. Метакомунікативний акт як функціональна одиниця

Тема 3. Статус метакомунікативних одиниць

Заліковий модуль 3 (III семестр)

Змістовий модуль № 1. Професійно-педагогічна комунікація як складова педагогічної діяльності вчителя.

Тема 1. Особливості професійно-педагогічної комунікації.

Тема 2. Поняття ділового спілкування.

Тема 3. Засоби професійно-педагогічної комунікації.

Змістовий модуль № 2. Комунікативні стратегії й тактики організації навчально-виховного процесу в аспекті ключових компетентностей освіти впродовж життя.

Тема 1. Комунікативна стратегія і метод навчання в навчально-педагогічному дискурсі.

Тема 2. Епістемічні стратегії вчителя й учня (нормативно-репрезентативні та особистісно орієнтовані).

Тема 3. Метадискурсивні й комунікативно-прагматичні стратегії навчально-педагогічного дискурсу. Навчання тактик саморефлексії учнів (самостійна робота). Метадискурсивні стратегії організації дидактичного тексту.

Тема 4. Кодекс комунікативних стратегій, тактик і компетентностей учителя-філолога в його професійній позаурочній діяльності

Тема 5. Педагогічні конфлікти, природа та причини їхнього виникнення.

Змістовий модуль № 3. Кодекс комунікативних стратегій, тактик і компетентностей учителя-філолога в його професійній позаурочній діяльності

Тема 1. Наукова робота вчителя-філолога в сучасній школі: саморозвиток і вміння організувати учнів до наукової роботи

Тема 2. Основні форми комунікативної взаємодії учителя-словесника та учнів у позаурочному навчально-виховному процесі та правила їх організації

Тема 3. Педагогічні конфлікти, природа та причини їхнього виникнення.

6.2. Основні модулі навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
	540	70	80			390						
Заліковий модуль 1 (I семестр)												
Змістовий модуль № 1.												
Теоретико-методологічні основи теорії комунікації												
Разом за змістовим модулем 1	32	4	4			24						
Змістовий модуль № 2.												
Комунікативний процес як складний соціолінгвістичний комплекс												
Разом за змістовим модулем 2	52	6	10			36						
Змістовий модуль № 3.												
Провідні комунікативні стратегії сучасної української мови.												
Академічна доброчесність як основа сучасної освітньої комунікації												
Разом за змістовим модулем 3	96	14	16			66						
Усього годин	180	24	30			126						
Заліковий модуль 2 (II семестр)												
Змістовий модуль № 1.												
Практично орієнтовані комунікативні аспекти сучасної української мови												
Разом за змістовим модулем 1	48	6	6			36						
Змістовий модуль № 2.												
Ефективна комунікація різних типів дискурсу												
Разом за змістовим модулем 2	74	12	14			48						
Змістовий модуль № 3.												
Метакомунікація як вербальний засіб організації мовленнєвої взаємодії												
Разом за змістовим модулем 3	58	6	10			42						
Усього годин	180	24	30			126						
Заліковий модуль 3 (III семестр)												
Змістовий модуль № 1												
Професійно-педагогічна комунікація як складова педагогічної діяльності вчителя												
Разом за змістовим модулем 1	48	6	6			36						
Змістовий модуль № 2												
Комунікативні стратегії й тактики організації навчально-виховного процесу в аспекті ключових компетентностей освіти впродовж життя.												
Разом за змістовим модулем 2	48	6	6			36						
Змістовий модуль № 3												
Кодекс комунікативних стратегій, тактик і компетентностей учителя-філолога в його професійній позаурочній діяльності												
Разом за змістовим модулем 3	54	10	8			36						
Усього годин	150	22	20			108						

6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Проект «Академічна доброчесність: виклики сьогодення»

6.4. Форми та методи навчання

Навчальним планом передбачені такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття як основний спосіб ознайомлення з теоретичним матеріалом; 2) практичні заняття, що передбачають детальний аналіз окремих теоретичних положень дисципліни, а також виконання здобувачам науково-дослідних завдань та вправ; 3) консультації, мета яких – допомоги студентам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи навчання і викладання. Інформаційно-повідомлювальний, пояснювально-ілюстративний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний; виконавський, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, пошуковий.

7. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії (українська мова)» заснована на політиці Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ ДДПУ.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, та академічну свободу і добросовісність, що є головними рушійними чинниками наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії (українська мова)» потребує: підготовки до практичних занять; виконання індивідуально-дослідного завдання згідно з навчальним планом; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.

Результатом підготовки до заняття має бути здобуття вмінь та навичок лінгвістичного аналізу певних мовних одиниць.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекційних та практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути зваженим, уважним.

8. Контрольні заходи результатів навчання

І семестр

Загальна оцінка з навчальної дисципліни є сумою балів за контрольні точки та контрольні роботи змістових модулів, набраних упродовж навчального семестру.

II семестр

Загальна оцінка з навчальної дисципліни є сумою балів за контрольні точки та контрольні роботи змістових модулів, набраних упродовж навчального семестру (60%), та результатів складання екзамену (40%).

III семестр

Загальна оцінка з навчальної дисципліни є сумою балів за контрольні точки та контрольні роботи змістових модулів, набраних упродовж навчального семестру (60%), та результатів складання екзамену (40%).

8.1. Поточний контроль

ГРАФІК

поточного контролю

Курс I (I семестр 2019-2020 навчального року).

Форма навчання денна

Факультет соціальної та мовної комунікації
романо-германських мов

Кафедра української філології

Дисципліна Комунікативні стратегії (українська мова)

Кількість КТ – 3

Коефіцієнт КТ – 0,2

Кількість КРЗМ – 1

Коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Кількість ЗМ – 1

Вид підсумкового контролю: залік.

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	Індивідуальні завдання	ПЗ № 1
2	КТ 2	Виконання практичних завдань	ПЗ № 5
3	КТ 3	Індивідуальні завдання	ПЗ № 10
4	КРЗМ 1	Тестові завдання	ПЗ № 15

ГРАФІК

поточного контролю

Курс V (II семестр 2017-2018 навчального року),
014 Середня освіта
 Факультет соціальної та мовної комунікації
 Кафедра української філології
 Дисципліна Комунікативні стратегії (українська мова)
 Кількість КТ – 4
 Коефіцієнт КТ – 0,1
 Кількість КРЗМ – 2
 Коефіцієнт КРЗМ – 0,1
 Кількість ЗМ – 2
 Вид підсумкового контролю: **екзамен**
 усна частина (коефіцієнт – 0,4)

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	Індивідуальні завдання	ПЗ №4
2	КТ 2	Індивідуальні завдання	ПЗ №10
3	КРЗМ 1	Індивідуальні завдання	ПЗ №13
4	КТ 3	Тестові завдання	ПЗ №18
5	КТ 4	Індивідуальні завдання	ПЗ №24
6	КРЗМ 2	Тематична контрольна робота	ПЗ №26

ГРАФІК

поточного контролю

Курс VI (I семестр 2019-2020 навчального року)
 Факультет соціальної та мовної комунікації
 Кафедра української філології
 Дисципліна Комунікативні стратегії: українська мова
 Кількість КТ – 4
 Коефіцієнт КТ – 0,1
 Кількість КРЗМ – 1
 Коефіцієнт КРЗМ – 0,2
 Кількість ЗМ – 1
 Вид підсумкового контролю: **екзамен**
 Усна частина (коефіцієнт – 0,4)

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	Індивідуальні завдання	ПЗ № 2
2	КТ 2	Індивідуальні завдання	ПЗ № 4
3	КТ 3	Тестові завдання	ПЗ № 6
4	КТ 4	Захист рефератів	ПЗ № 8
5	КРЗМ 1	Індивідуальні завдання	ПЗ № 10

Затверджено:

Протокол № 2 від «04» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри української філології _____

Т.М. Радіонова

8.2. Підсумковий контроль

ЗМІСТ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Основні терміни та поняття навчальної дисципліни.
2. Поняття, структура й види комунікативних стратегій, комунікативних технологій та комунікативної компетенції.
3. Сутність комунікації, загальні характеристики.
4. Моделі комунікації.
5. Комунікаційна діяльність і спілкування.
6. Комунікація як процес в інформаційному суспільстві.
7. Співвідношення вербальної і невербальної комунікації.
8. Типологія невербальних засобів комунікації.
9. Методи дослідження масової комунікації.
10. Методи дослідження психологічних і міжособистісних аспектів комунікації.
11. Комунікативний дискурс, його структура.
12. Принципи, правила, конвенції мовної комунікації в установі.
13. Ознаки ефективної комунікації.
14. Чинники ефективної комунікації.
15. Ознаки неефективної комунікації.
16. Типологія комунікативних невдач.
17. Комунікативний саботаж.
18. Чинники неефективної комунікації.
19. Вербальна та невербальна комунікації.
20. Стратегії й тактики вербальної комунікації.
21. Мовне спілкування як спосіб комунікації. Функції та форми мовної комунікації.
22. Усна та писемна комунікація.
23. Фізичний та комунікативний простір.
24. Засоби невербальної комунікації (міміка, погляд, жести, пози, хода, контакт очей тощо).
25. Організація та планування ділових комунікацій.
26. Тактико-стратегічний арсенал ділової комунікації.
27. Технології перемовин.
28. Стратегічні підходи до проведення перемовин.
29. Тактики ведення перемовин.
30. Технології формування промов (спічрайтинг).
31. Виступ перед аудиторією як комунікативний процес.
32. Технології написання прес-релізу.
33. Поняття кризи: сутність, причини, типологія.

34. Особливості кризових комунікацій.
35. Зміст і співвідношення понять «комунікація в ситуації ризику» та «кризова комунікація».
36. Механізми комунікативного впливу в умовах кризової ситуації.
37. Види комунікативних бар'єрів.
38. Педагогічний потенціал невербальних засобів комунікації.
39. Структура спілкування на уроці.
40. Передумови продуктивного спілкування.
41. Спілкування з батьками учнів.
42. Культура взаємин вчителя з учнями як основа виховання.
43. Особливості спілкування в педагогічному колективі.
44. Прийоми і способи опанування мистецтвом спілкування.
45. Організація спілкування дітей.
46. Поняття й структура педагогічної культури вчителя.
47. Рівні педагогічної культури.
48. Мовна толерантність педагога.
49. Мовна культура педагога.
50. Основи ораторського мистецтва педагога.
51. Оцінка результатів комунікативної діяльності педагога.
52. Комунікативна діяльність як галузь професійно-педагогічного ризику.
53. Академічна доброчесність: поняття та основні принципи.
54. Поняття «академічної відповідальності».
55. Експертиза комунікативної діяльності педагога.
56. Логіка побудови комунікативної діяльності в освітньому процесі.
57. Специфіка зворотного зв'язку в педагогічній комунікації.
58. Поняття «комунікативний цикл».
59. Повідомлення в системі педагогічної комунікації.
60. Педагогічні тексти як комунікативна проблема.
61. Педагогічний дискурс комунікації.
62. Міжкультурний контекст педагогічної комунікації.
63. Вибір граматичних форм і конструкцій в процесі комунікативної діяльності.
64. «Бар'єри» в педагогічній взаємодії.
65. Комунікативні стратегії й технології конструктивного розв'язання та попередження конфліктних ситуацій.

9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо він:

- має сформовані сучасні прагмалінгвістичні знання про структуру, закономірності та найважливіші аспекти мовної комунікації виявляє міцні вміння й навички аналізувати мовний матеріал;
- вільно володіє спеціальною термінологією;

- може чітко сформулювати дефініції, використовуючи лінгвістичну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання;

- вдало застосовує мовну інтуїцію, аргументовано доводить власну думку;
- виявляє науковий інтерес до дисципліни;
- рівень мовленнєвої культури високий.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо він:

- виявляє глибоке розуміння структури і складових мовної комунікації; основних принципів, правил й конвенцій безконфліктного спілкування;
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати, виявляючи достатній рівень сформованості аналітичного й систематичного мислення;
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності;
- дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження;
- має практичні навички в комунікативному аналізі;
- рівень мовленнєвої культури досить високий.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо він:

- виявляє глибоке розуміння основних понять і категорій дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати текст як знакову форму мовної комунікації;
- виявляє вміння самостійної побудови комунікативних ситуацій різних типів і форм;
- володіє спеціальною лінгвістичною термінологією;
- має практичні навички в комунікативному аналізі;
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **добре (85)**, якщо він:

- виявляє належний рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення;
- достатньо повно аналізує тексти різних типів і форм комунікації;
- відповідь аргументована, ілюстрована вдалими прикладами,
- виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати власні судження, навести приклади;
- володіє спеціальною лінгвістичною термінологією, але припускається негрубих помилок теоретичного й практичного характеру;
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **добре (80)**, якщо він:

- виявляє розуміння основних понять і категорій із дисципліни;
- має практичні навички в комунікативному аналізі, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми;

- володіє спеціальною лінгвістичною термінологією, припускаючись незначних помилок теоретичного й практичного характеру;
- може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань;
- рівень мовленнєвої культури достатній, але наявні незначні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **добре (75)**, якщо він:

- виявляє розуміння основних понять і категорій із дисципліни, припускаючись незначних помилок;
- має уявлення про головні проблеми сучасної теорії мовної комунікації, але знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами;
- уміє логічно, грамотно і переконливо сформулювати власну думку, концептуально чітко побудувати виклад матеріалу із запропонованої теми;
- володіє практичними вміннями і навичками відповідно до вимог дисципліни;
- рівень мовленнєвої культури достатній, але наявні незначні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо він:

- добре володіє навчальним матеріалом, спроможний із незначною сторонньою допомогою аналізувати, узагальнювати, реконструювати його;
- виявляє розуміння основних понять і категорій дисципліни, розкриває їхній взаємозв'язок, виявляючи достатній рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення;
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру;
- рівень мовленнєвої культури достатній, але наявні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом;
- має недостатній рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу мовного матеріалу;
- припускається суттєвих помилок у виконанні практичних завдань, але спроможний усунути їх за допомогою викладача;
- рівень мовленнєвої культури достатній, але наявні значні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом;
- має недостатній рівень сформованості аналітичного й синтетичного мислення під час комунікативного аналізу тексту;

- мовлення відзначається недостатньою осмисленістю і логічністю, бідністю словника, значною кількістю фактичних помилок;
- рівень мовленнєвої культури низький.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо він

- не вміє вільно, логічно, аргументовано, чітко висловлюватись;
- не вміє виконувати комунікативний аналіз тексту відповідно до уніфікованих схем та зразків;
- рівень мовленнєвої культури низький, наявні значні мовленнєві помилки;
- не володіє спеціальною термінологією.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **незадовільно (35 і менше)**, якщо він

- не вміє виконувати комунікативний аналіз тексту відповідно до уніфікованих схем та зразків;
- робить грубі фактичні помилки;
- допускає значну кількість мовленнєвих помилок;
- не володіє спеціальною термінологією.

**Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень студентів ЗВО,
національна та ECTS:**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	Добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	Задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

10. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології : навч. посіб. Київ : Академія, 2006. 248 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. Київ : Академія, 2004. 344 с.
3. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови Львів : Світ, 2003. 431с.
4. Богдан С. К. Мовний етикет українців: Традиції і сучасність. Київ : Рідна мова, 1998. 475 с.
5. Бук С. Н. 300 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови: словник. Львів : ЛНУ, 2006. 191 с.
6. Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. Київ : ВД «Професіонал», 2006. 328 с.
7. Єрмоленко С. Л. Нариси з української словесності: (Стилістика та культура мови). Київ : Довіра, 1999. 431 с.
8. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини : монографія. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
9. Кравець Л. В. Стилістика української мови : Практикум. Київ : Вища шк., 2004. 199 с.
10. Ковалів Ю. І. Літературна герменевтика : монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр Київський університет», 2008. 240 с.
11. Косенко Ю. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
12. Мацько Л. І. , Кравець Л. В. Культура української фахової мови : навч. посіб. Київ : ВЦ "Академія", 2007. 306 с.
13. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. С. 96-102.
14. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : Видавничий центр «Київський університет», 1999. 308 с.
15. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. Черкаси : Вид-во Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
16. Семенюк О. А., Парашук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. 240 с.
17. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

Додаткова

1. Абрамович Семен, Чікарькова Марія. Мовленнева комунікація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-ге, випр. та допов. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. 458 с.

2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Либідь, 1991. – 254 с.
3. Бакулев Г. П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции : учеб. пособие. Москва : Аспект Пресс, 2010. 192 с. URL : <http://pulib.if.ua/book/16940>.
4. Гойхман О. Я., Надеина Т. М. Речевая коммуникации : учебн. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : ИНФРА-М, 2007. 272 с.
5. Гриценко О. М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2002. 204 с.
6. Гуманітарні технології : конспект лекцій / за ред. В. В. Різуна. Київ : Видавничий дім «КМ Academia», 1994. 60 с.
7. Основи масово-інформаційної діяльності : підруч. / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Іванов. Київ : Київ. ун-т ім. Тараса Шевченка, 1999. 634 с.
8. Побережна Н. О. Вираження категорії ввічливості на лексичному рівні. URL : www.rusnauka.com/3_SND_2010/Philologia/58115.doc.htm.
9. Матвеева Л. Л. Культурологія: Курс лекцій : навч. посіб. Київ : Либідь, 2005. 512 с.
10. Формирование толерантного сознания в обществе: Материалы VII Международного антитеррористического форума / под научн. ред. И. И. Бондаренко, А. И. Дичека. Київ : Изд-во «Киевская правда», 2011. 208 с.
11. Юдкін І. М. Формування визначників української культури : культурол. студії. Київ : Ін-т культурології Акад. мистец. України, 2008. 184 с.
18. Шинкарук В. Д. Дискурсивні висловлювання в сучасній українській мові. *Мовознавство*. 1996. № 6. С. 56-61.

Інтернет-ресурси

1. <http://journalib.univ.kiev.ua/>
2. <http://imi.org.ua/>
3. <http://newukraineinstitute.org/project/90>
4. <http://osvita.mediasapiens.ua/>
5. <http://osvita.ua/vnz/reports/culture/12120/>
6. <http://pidruchniki.ws/>
7. http://pidruchniki.ws/16770402/menedzhment/organizatsiya_provedennya_narad_zboriv_dilovih_peregovoriv
8. <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/472/44309/>
9. <http://www.zn.kiev.ua/ie/show/600/53536/>
10. <http://www.zn.kiev.ua/ie/show/604/53819>